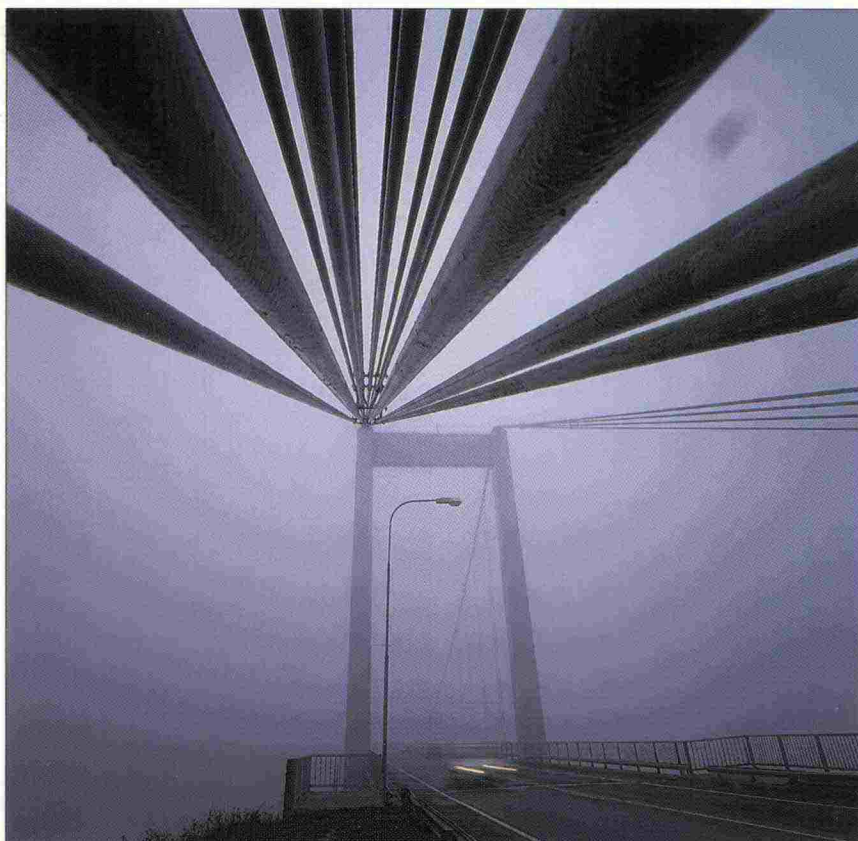

TIELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1992

Parainen, tie 180

Tielaitos vastaa yleisistä teistä
ja luo tienkäyttäjille
edellytyksiä turvalliseen ja sujuvaan
liikkumiseen.

SUURTEN MUUTOSTEN VUOSI 1992

*Espoo, Bemböle,
tie E18*

Vuoden 1992 aikana valmistui tielaitoksen suuri muutos, joka koskettaa sekä piiriporasta että keskushallintoa. Tiepiirit vähenevät 13:sta 9:ään. Tiehallitus muuttui tienpitoa ohjaavaksi, johtavaksi ja yhtenäistävaksi keskushallinnoksi, ja siitä erotettiin tienpitoon liittyviä valmiuksia tuottavat palvelukeskukset.

Kaiken tuon pitäisi vähentää ja ohentaa hallintoa ja saattaa se oikeankokoiseksi tarpeeseen nähden, tehdä työskentelymme mahdollisimman joustavaksi ja ohjata voimavarat oikein käytännön tienpidon toteuttamiseksi.

Olemme valmistelleet muutoksemme poikkeuksellisen laaja-alaisesti. Koko laitos on ollut mukana, eikä tiedotusmahdollisuuksien hyödyntämistä ole säästetty. Myös yhteydet yhteistyökumppaneihin ovat koko ajan toimineet erityisen hyvin. Kaikki ratkaisut eivät ehkä ole saaneet kaikkien hyväksyntää, mutta todennäköisesti varsin pitkälle kaikkien ymmärtämyksen. Tärkeintä on se, että oman talon väki on voinut loppujen

lopuksi monien vaiheiden jälkeen kuitenkin ratkaisut hyväksyä.

Tästä jatkamme eteenpäin. Lähivuosina kiinnitämme päähuomion rakenteiden asemesta organisaation toimivuuteen. Päämielenkiintomme kohdistuu nyt siihen, että uudistumisemme tuo maahan entistä tehokkaampaa tienpitoa.

Tielaitokseen kohdistuvat lähivuosina monenlaiset paineet raskaammin kuin ehkä koskaan aikaisemmin. Vuonna 1992 valmistellut muutokset tähtäävät tulevien vaikeuksien tyydyttävään voittamiseen.

Vielä haluan todeta kuluneesta vuodesta kaksi erityispiirrettä. Suomen neljäs, ennätyksellisen suuri Pohjoismaisen Tieteknillisen Liiton Via Nordica-kongressi Tampereella onnistui hyvin, ja sopimus pohjainen yhteistyö alkoi lähialueittemme tielaitosten kanssa.

Jouko Loikkanen

TALOUDELLISTA TAUSTAA

Siuntio, tie 113

Suomen taloudellinen tila vaikutti tielaitoksen toimintaedellytyksiin. Liikenteen määrä pysyi suunnilleen ennallaan. Se oli vuoden 1992 lopussa samalla tasolla kuin vuo-

den 1990 alussa.

Tienpidon kustannustaso laski ja oli sekin vuoden lopussa vuoden 1990 tasolla. Tienrakennuskustannusindeksillä mitattuina hinnat alenivat edellisvuotisesta 3 prosenttia.

Tielaitos käytti rahaa 6 053 miljoonaa markkaa eli 100 miljoonaa enemmän kuin vuotta aiemmin. Käyttö oli kuitenkin 347 miljoonaa suunniteltua vähäisempää.

Laitoksen suhteellinen kannattavuus parani 5,8:sta 7,1 prosenttiin. Tuloksesta puolet arvioidaan syntyneen hintatason laskusta ja puolet oman toiminnan tuottavuuden paranemisesta.

Kaikki tiepiirit ja tiehallitus saavuttivat hyvin liikenneministeriön asettamat tulostavoitteet. Siksi kaikki yksiköt saavat tulospalkkion. Se on enimmillään 3,1 prosenttia (Kuopion ja Vaasan tiepiiri) ja pienimmillään 1,6 prosenttia (tiehallitus).

TIELAITOS SAAVUTTI TAVOITTEENSA

Liikenne- turvallisuus lisääntyi

Vuonna 1992 tielaitoksen tavoitteena oli saada henkilövahinko-onnettomuudet vähemmään 50:llä. Tavoite saavutettiin erinomaisesti. Laitoksen toiminnan arvioidaan vähentäneen näiden onnettomuuksien vuosittaista määrää yli 60:lla.

Tavoitteena oli, että henkilövahinko-onnettomuuksien määrä yleisillä teillä jää alle 4 400:n. Ennakotietojen mukaan niitä sattui 3 585. Tämä on yli kymmenen prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Liikenteen sujuvuus säilyi

Liikenteen määrä säilyi ennallaan taloustilanteen huononemisesta huolimatta. Näin myös liikenteen sujuvuus pysyi entisellään. Suurten tiehankkeiden valmistuminen toi paikallista parannusta.

Tärkein valmistuneista hankkeista oli Helsingin - Hämeenlinnan moottoritie, jolla on myös valtakunnallista merkitystä. Muita esimerkkejä ovat moottoritiehankkeet Kuopion etelä- ja pohjoispuolella, Jyväskylän eteläpuolella sekä Tuusulantie Vantaalla.

Ympäristön merkitystä korostettiin

Tielaitoksen ympäristövastuun toteuttamiselle loi pohjaa keväällä 1992 valmistunut laitoksen ympäristöpolitiikka. Poliitiikan kehittämiseen tähtäävä ympäristön tilaselvitys käynnistettiin.

Ympäristövaikutusten arviointi otettiin käyttöön useiden tiehankkeiden yhteydessä, vaikka asiaa koskeva lakiehdotus oli vielä käsiteltävänä. Yleisten teiden meluhaitat selvitettiin. Pohjavesien suojausohjelmia valmistui useissa tiepiireissä. Kuopion tiepiiris-

Liminka, tie 8

Muonio, tie 79

sä aloitettiin kaksivuotinen suo-
laamattomuuskokeilu. Liikenteen
ja maankäytön vuorovaikutuksen
selvitystyö käynnistyi.

Ympäristöyhteistyön yksi kei-
no olivat suunnittelukilpailut. Kil-
pailulla etsittiin keinoja muun mu-
assa Savonlinnan keskustan
maankäytölle. Ympäristötaidetta
hankittiin kilpailulla Kuopion ete-
läpuolisen moottoritien varteen ja
tilaustyönä Espooseen Länsi-
väylän varteen.

Tiestön kunto parani

Tiestön kunnolle asetetut tavoit-

teet saavutettiin
erittäin hyvin.
Päälysteitä uusit-
tiin 5 200 kilomet-
riä eli 900 kilomet-
riä suunniteltua
enemmän.

Kestopäälystys-
teisillä pääteillä ei
ollut syksyllä yli
kahden sentin
uria. Heikkopin-
taiset tiet väheni-
vät 380 kilomet-
rillä. Epätasaisia
tai vaurioituneita
päälysteitä oli
vuoden lopussa
8 200 kilometriä.
Heikkorakenteisia
päälystettyjä tei-
tä oli 3 300 kilo-
metriä eli 200 ki-
lometriä vähem-

män kuin vuotta aiemmin.

Tuotanto entistä taloudellisempaa

Tietuotannon taloudellisuuden tuli
parantua 1,2 prosenttia vuonna
1992. Tavoite saavutettiin erin-
omaisesti: toteutuma oli 4,5 pro-
senttia. Tienrakennus oli 6,2 ja
kunnossapito 1,9 prosenttia talo-
udellisempaa. Laskennassa käy-
tettiin kolmen vuoden liukuvia kes-
kiarvoja.

Tulos on vielä parempi, jos tar-
kastellaan yksivuotisia muutok-
sia. Edellisvuotisiin lukuihin ver-
rattuna rakentamisen taloudelli-

suus parani 15,9 ja kunnossapidon 8,2 prosenttia. Eräissä tiepiireissä saavutettiin jopa 33 prosentin parannus rakentamisessa. Tavoitteen saavuttamiseen vaikutti ratkaisevasti kustannustason lasku.

Yleiskustannukset alenivat

Tavoitteen mukaan tielaitoksen yleiskustannusten tuli olla enintään 663 miljoonaa markkaa. Tavoite alittui selvästi. Kustannukset jäivät 596 miljoonaan.

Tärkein syy oli hallinnollisen henkilöstön väheneminen. Vuoden lopussa piirikonttoreissa ja tiehallituksessa oli 139 työntekijää vähemmän kuin vuotta aiemmin. Laitoksen koko henkilöstö väheni 367:llä.

Yleiskustannuksia alensi myös atk-laitteiden hankintojen väheneminen. Niihin kului 12 miljoonaa markkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Hallinto keveni

Tielaitoksen tavoitteena oli keventää keskus- ja aluehallintoaan vuonna 1992. Päätökset tehtiin, ja ne toteutuvat vuosina 1993 ja 1994.

Liikenneministeriö päätti tielaitoksen ehdotuksesta vähentää tiepiirejä kolmestatoista yhdeksään. Maaliskuun 1993 alusta Oulun tiepiiriksi yhdistetään Oulun läänin

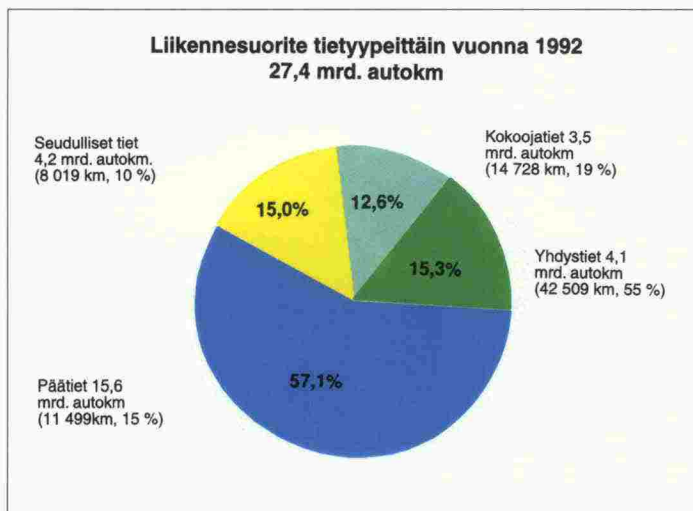
alueella toimivat Oulun, Kainuun ja Keski-Pohjanmaan tiepiiri. Keski-Pohjanmaan yhdentoista kunnan tienpito siirtyy Vaasan tiepiirille.

Vuoden 1994 alusta Kuopion ja Pohjois-Karjalan tiepiiri yhdistetään Savo-Karjalan tiepiiriksi. Samaan aikaan Kymen ja Mikkelin tiepiiri yhdistetään Kaakkois-Suomen tiepiiriksi.

Yhdistämisten seurauksena syntyvät Kajaanin, Ylivieskan, Joensuun ja Mikkelin maakuntakonttori.

Vuoden 1993 alusta tiehallitus jaetaan tielaitoksen keskushallinnoksi ja palvelukeskuksiksi.

Tielaitoksen korjaamot ovat mukana suunnitelmassa valtion korjaamojen liikelaitostamiseksi. Vientitoimintaa harjoittavan tytäryhtiön perustamista tielaitokselle on esitetty.

HENKILÖSTÖSTÄ HUOLEHDITAAN

*Rahkasammal,
Viitasaari*

Tielaitos harjoittaa tiukkaa henkilöstö- ja rekrytointipolitiikkaa. Laitos haluaa olla hyvä työnantaja, joka ei irtisano eikä lomauta vakinaista väkeään. Jo viime vuonna tielaitos toteutti niitä säästövaatimuksia, joita valtiontalouden tila lähivuosina edellyttää.

Henkilöstön hyvinvointi ja työkuunto ovat laitoksen keskeisiä tavoitteita. Tulokset näkyvät muun muassa sairauspoissaolojen ja työtaturmien vähenemisenä. Hyvinvoinnista huolehtiminen on otettu jokaisen tiepiirin tavoitteisiin. Työterveyslaitoksen kanssa tehtävästä tutkimuksesta saadaan tietoa työelämän kehittämiseksi.

Vuonna 1992 tielaitoksessa työskenteli 10 114 henkilöä, joista määräaikaisia 1 507. Lisäksi lyhytaikaisessa työsopimussuhteessa oli 787 velvoitetyöllistettyä.

Vakinainen henkilöstö väheni vuoden aikana 367:llä eli 3,5 prosenttia. Palkkoja maksettiin liki 3 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Tielaitoksen henkilöstö on vähentynyt alle puoleen 25:n viime vuoden aikana. Vuonna 1967 laitoksessa oli töissä noin 24 000 henkilöä.

TIENKÄYTTÄJIEN PALVELU PARANEE

Vuonna 1991 tutkittiin eri asiakasryhmien näkemyksiä tielaitoksen toiminnasta. Tulosten perusteella on otettu käyttöön uusia työtapoja ja palveluja.

Tielaitoksen viestinnän parantamiseksi toteutettiin laaja viestintävalmennusohjelma. Tienvarsien palvelualueita kehitettiin edelleen kuntien ja öljy-yhtiöiden kanssa. Uudet tienkäyttäjän tiedotuskeskukset avattiin Kajaanissa ja Janakkalassa. Tiesääpalvelun tiedonsiirto eri käyttäjäryhmille automatisoitiin.

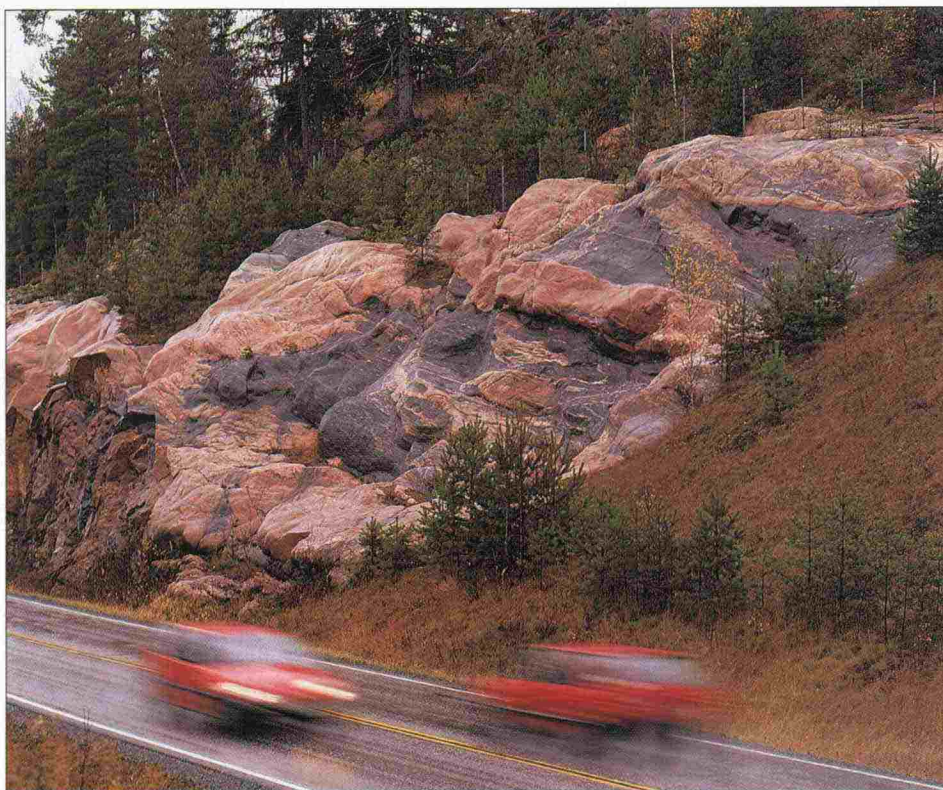
Palvelujen kehittäminen mahdollistaa myös päivystysten keskittämisen. Turussa aloitti koko tiepiirin kattava päivystyskeskus. Siitä saatiin hyvin myönteiset kokemukset.

Tie-info on uusi palvelu, joka aloitettiin talvella 1992. Huoltoasemien monitorien kautta tienkäyttäjille tarjotaan tietoja säästä, keleistä, tietöistä, liikenneturvallisuudesta ja anastetuista autoista. Tietopalvelun tarjoaa tielaitos yhdessä poliisin kanssa.

Hyvinkää, tie E12

TUTKIMUKSELLA JA KEHITTÄMISELLÄ TULOKSIA

Kisko, tie 186

Tutkimus- ja kehittämistoiminta tukee tielaitoksen tulostavoitteita. Sen avulla ylläpidetään ja parannetaan osaamista laitoksen tehtävien hoitamisessa. Kehittämistyön pääosa kohdistuu liikenneturvallisuuteen, ympäristöasioihin, tienpidon kysyntään, toiminnan ohjaukseen ja tuotannon taloudellisuuteen.

Laitoksen oma tutkimustyö on ollut lähinnä soveltavaa tutkimusta. Laitos on tukenut alan koulutusta ja osallistunut kansainväliseen tutkimustoimintaan. Ulkopuolisia yhteistyökumppaneita on

käytetty perustutkimuksessa ja erityisaloilla.

Vuonna 1992 tutkimus- ja kehittämistoimintaan käytettiin noin 90 miljoonaa markkaa. Tästä noin 60 prosenttia meni laitoksen ulkopuolelta tilattuihin palveluihin.

Keskeiset tutkimushankkeet selvittivät muun muassa tienkäyttäjille suunnattavaa tiedotusta ja tieliikenteen edellytyksiä talvella.

Tutkimus- ja kehittämistyön tuloksena tielaitoksessa otetaan käyttöön tuotantosopimusmenetely. Sen tarkoituksena on liiketaloudellisin keinoin parantaa tielaitoksen tulosta. Asfalttipäällysteiden laatua selvittänyt pitkäaikainen tutkimus päättyi. Tulokset ylittivät selvästi tavoitteet. Päällysteiden kestoikä on kasvanut puoltokaksinkertaiseksi vuodesta 1987.

YHTEYDET LÄHIALUEILLE TIIVISTYIVÄT

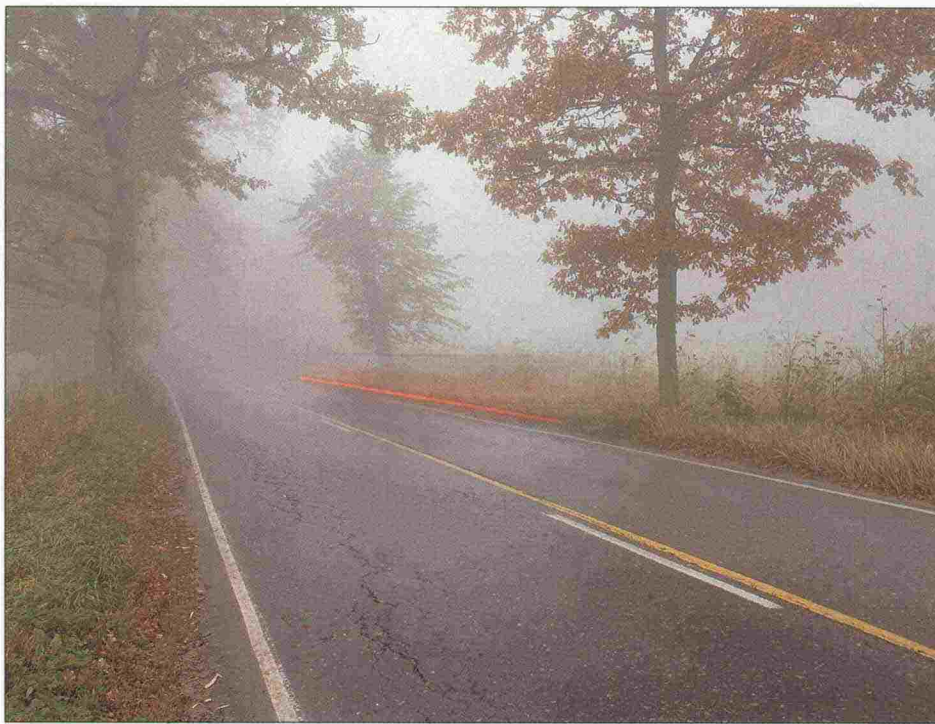
Tielaitoksen yhteydet Suomen lähialueille lisääntyivät vuonna 1992. Edellisenä vuonna Viron kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen lisäksi tehtiin sopimukset Latvian, Liettuan, Puolan, Venäjän ja Karjalan kanssa. Tärkeimpiä hankkeita ovat Via Baltica sekä tieyhteydet Pietariin, Karjalaan ja Kuolaan.

Baltian maiden kanssa harjoitettiin koulutus- ja asiantuntijavaihtoa. Vieroon toimitettiin koneita ja laitteita. Eduskunta edellytti tieyhteyksien kehittämistä raja-alueille ja Keski-Eurooppaan. Tielaitos toimi tämän mukaisesti, mutta rahoituksen puute heikensi toimintaedellytyksiä.

Kehitysyhteistyö supistui

Tielaitoksen toteuttama osuus Suomen kehitysyhteistyöstä supistui edelleen määrärahojen vähenyttyä. Bangladeshissa aloitettiin sisävesiliikenteen kehittämishanke.

Costa Ricassa parannetaan Calderan satamaa. Afrikassa työt jatkuivat Tansaniassa, Sambiasa, Mosambikissa, Botswanassa, Keniassa ja Etiopiassa.

Kaupallinen vienti jatkui

Kiinassa valmistui kaksi Maailmanpankille tehtyä konsulttityötä, yksi uusi aloitettiin, ja yksi ympäristöministeriön johtama hanke jatkui. Kaupallista yhteistyötä kehitettiin Marokon, Vietnamin ja Ghanan tielaitoksen kanssa.

Tielaitoksen kansainvälinen koulutuskeskus Institute for Highway and Maritime Education (IHME) järjesti kymmenen tie- ja satama-alan kurssia. Opiskelijat olivat pohjoismaista, Baltiasta, Venäjältä ja Namibiasta.

Pohja, tie 104

SUURIMMAT TIEHANKKEET 1992

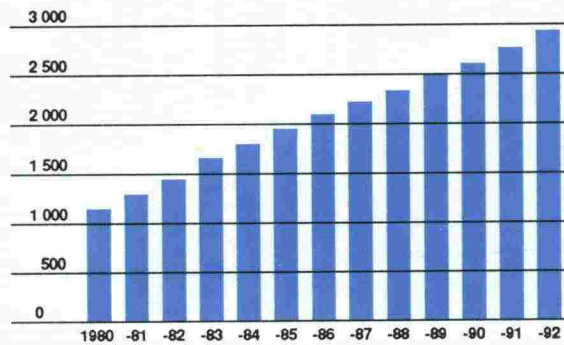
Tie Hanke	Kust. -arvio (Mmk)	Valmis liiken- teelle
Valtatiet		
1 Paimio - Turku	1076	1996
3 Karhunkorpi - Hämeenlinna	863	1992
Rautaharkon eritasoliittymä (Tampere)	75	1992
Helsingby - Pitkämäki (Vaasa)	200	1994
4 Pukinniittu - Pumperi (Jyväskylästä etelään)	99	1992
Oulu - Ii	307	1994
Rovaniemi - Saarenkylä	135	1996
5 Myllykylä - Heinolankylä (Heinola)	395	1994
Vuorela-Siilinjärvi (Kuopiosta pohjoiseen)	265	1992
Hiltulanlahti - Jynkkä (Kuopiosta etelään)	222	1995
7 Otsola - Summa (Kotkasta itään)	270	1994
8 Rauma E:n eritasoliittymä	54	1993
9 Lakalaiva-Alasjärvi (Tampereen ohikulkutie)	398	1994
12 Hälvälä - Soramäki (Hollola)	57	1993
Kantatiet		
40 Raisionlahti - Kausela (Turun ohikulkutie)	420	1995
50 Tikkurila - Hakunila (Kehä III, Vantaa)	359	1994
51 Haukilahti - Helsingin raja(Länsiväylä,Espoo)	214	1994
67 Rintalanmäki - Itikka (Seinäjoki)	69	1993
Maantiet		
137 Valkoisenlähteentie - Hyrylä (Tuusulantie)	424	1994
624 Petäjävesi - Multia	70	1993
Paikallistie		
13004 Lampaluoto - Ahlainen (Pori)	64	1993

AVAIINTIETOJA

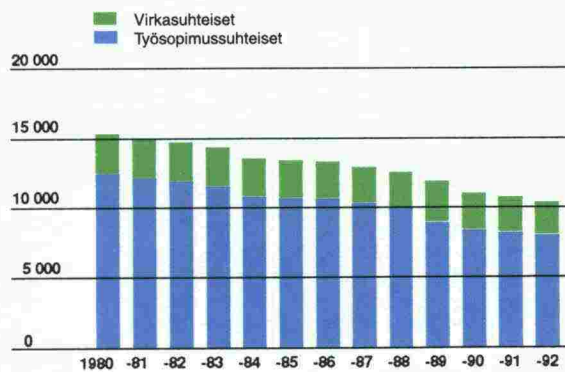
Vuodet 1980-1992 (vuoden lopussa)	1980	1985	1990	1991	1992
Suomen autokanta (1000 autoa)	1 393	1 747	2 218	2 204	2 215
henkilöautot	1 226	1 546	1 926	1 910	1 924
muut autot	167	201	292	294	291
Yleisten teiden liikennesuorite (mrd. autokm)	18,1	21,6	27,9	27,4	27,4
henkilöautot	14,8	17,8	23,1	22,9	22,7
muut autot	3,3	3,8	4,8	4,5	4,7
Henkilövahinko-onnettomuudet yleisillä teillä	4 128	4 252	4 332	4 145	3 590 ¹⁾
Yleiset tiet, km	74 736	75 800	76 407	76 631	76 755
valtatiet	7 430	7 420	7 458	7 457	7 457
kantatiet	3 690	3 790	4 032	4 039	4 042
muut maantiet	29 131	29 432	29 399	29 428	29 516
paikallistiet	34 486	35 158	35 517	35 707	35 741
Päällystetilanne, km					
kestopäällyste	13 467	14 558	15 756	16 078	16 309
öljysora yms.	22 207	27 260	30 562	30 877	31 251
sora	39 226	33 981	30 089	29 676	29 195
Kevyen liikenteen väylät	1 139	1 945	2 598	2 763	2 935
Valaistut tieosat	5 292	6 595	8 157	8 432	8 769
Sillat		10 954	12 234	12 115	12 198
painorajoitetut	867	437	526	478	400
Lauttapaikat	93	77	65	62	60
Tielaitoksen henkilöstö	15 102	13 200	10 777	10 481	10 114
Oma kunnossapitokalusto, kpl					
tiehöylät	600	535	482	461	456
kuorma-autot (raskaat)	982	897	812	769	763
pyörätraktorit	442	385	263	258	242
pyöräkuormaimet	156	183	201	200	211
Kehitysyhteistyöprojektit milj. mk (v. 1992 kustannustaso)	70	59	162	160	64
Tienpidon rahoitus milj.mk					
käyvin hinnoin	2 247	3 624	5 580	6 140	6 212
vuoden 1992 kustannustasossa	4 233	4 473	5 580	5 957	6 212

¹⁾ ennakkotieto 15.3.93

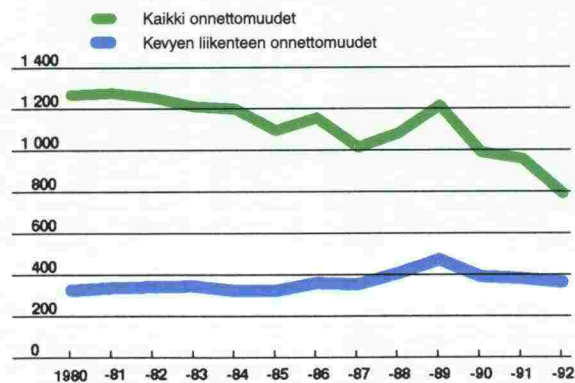
Kevyen liikenteen väylät vuosina 1980–1992

Tielaitoksen oma henkilöstö vuosina 1980–1992

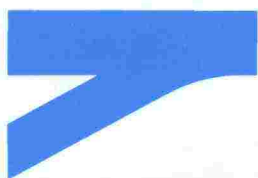
Kuolemaan johtaneet onnettomuudet yleisillä teillä

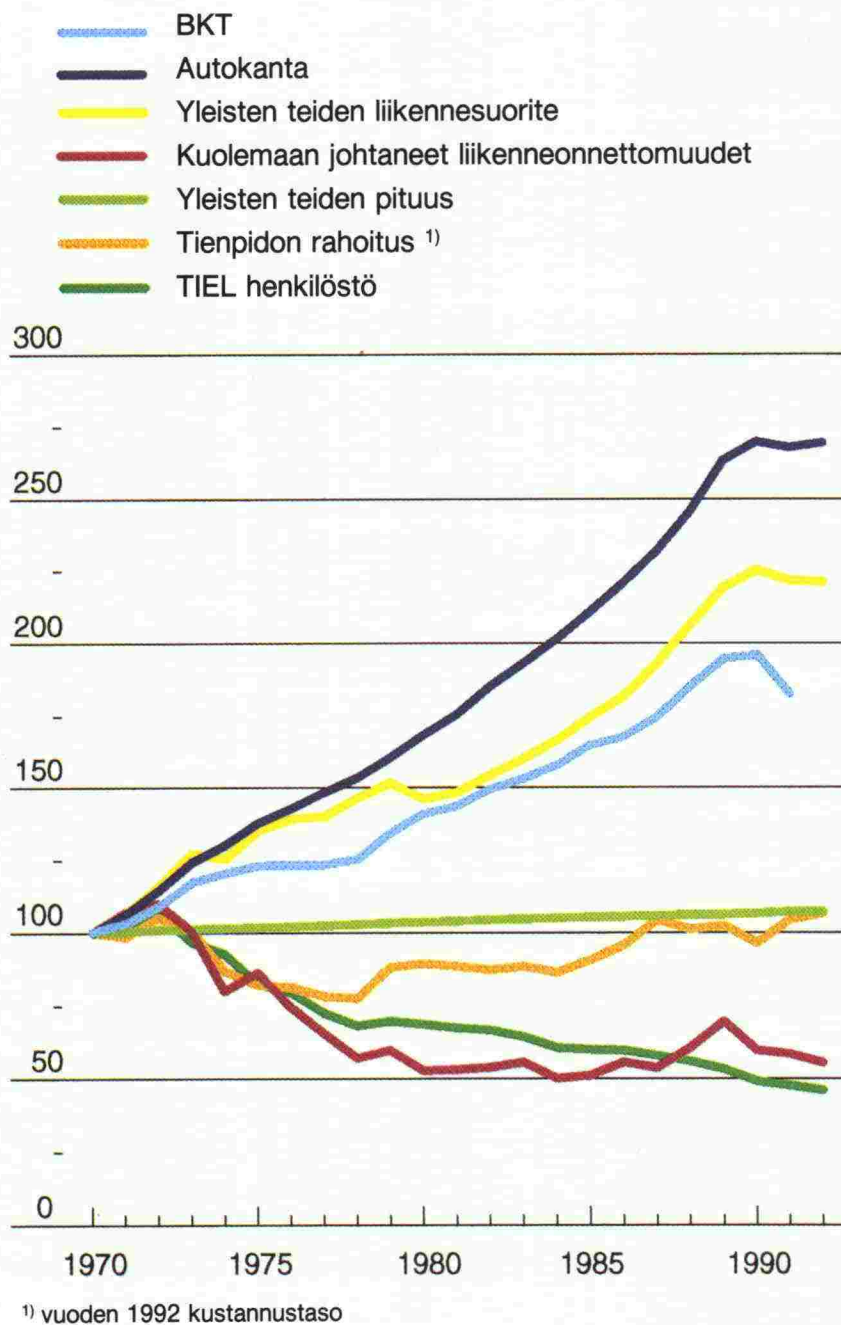

TIELAITOKSEN KUSTANNUSLASKELMA 1992

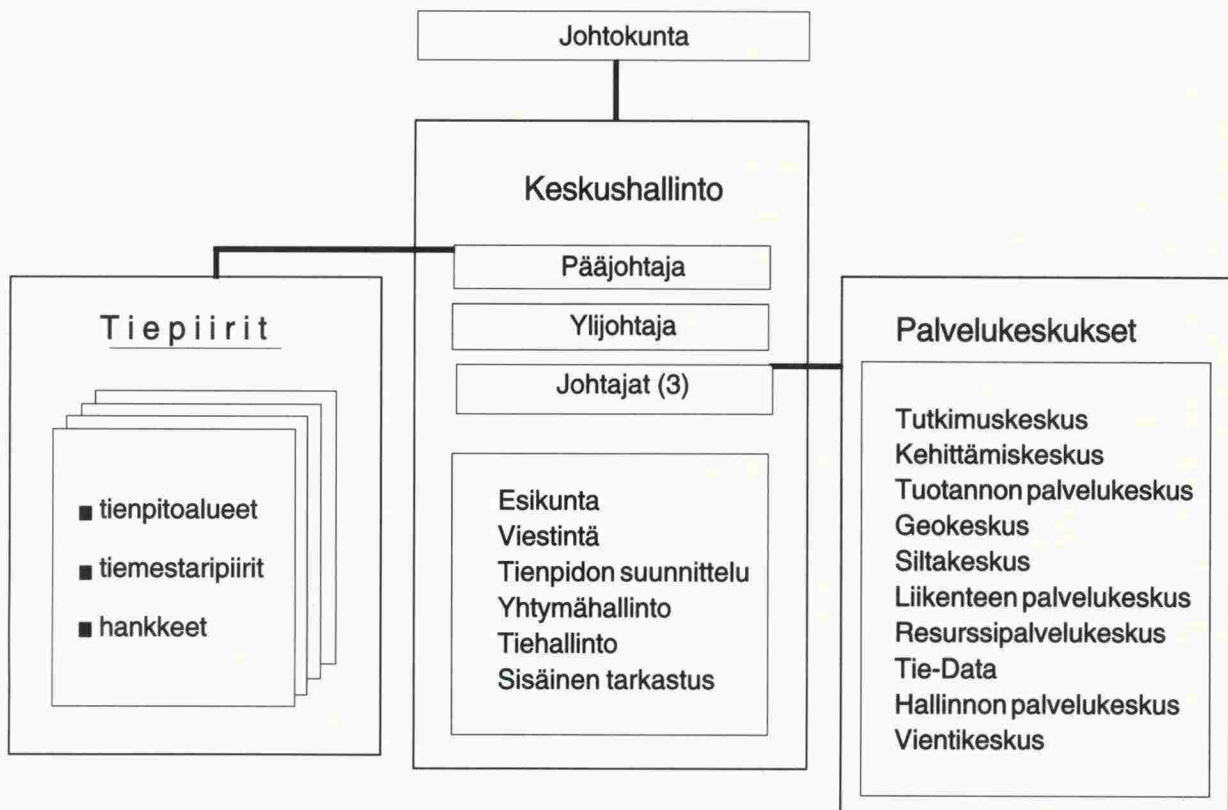
Kustannukset	Mmk
Yleishallinnon kustannukset	594
Perustienpidon toimenpidekustannukset	
Hoito	1099
Kunnostus	1099
Peruskorjaukset	458
Liikenneympäristön parantaminen	451
Hankekohtainen suunnittelu	182
Tieverkon kehittämisen toimenpidekustannukset	
Pääteiden kehittäminen	1267
Muiden teiden kehittäminen	348
Hankekohtainen suunnittelu	238
Työllisyyshankkeiden toimenpidekustannukset	130
Maa-alueet ja korvaukset	233
Maksullinen palvelutoiminta	17
Tienpidon kustannukset yhteensä	6116
Laskennalliset vähennyserät	
Poistot	-161
Korot	-88
Rakennushallituksen vuokrat	-20
Tienpidon menot	5847
Käyttöomaisuusinvestoinnit	
Rakennukset	39
Lautta- ja lossihankinnat	22
Kalustohankinnat	146
Käytetty rahoitus	6053

Kehitystietoja vuosilta 1980 - 1992 (1980=indeksi 100)

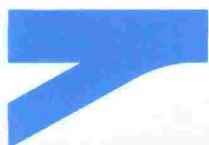

TIELAITOS 1993

Tielaitoksen organisaatio 1993

YHTEYSTIETOJA

Keskushallinto ja palvelukeskukset

Opastinsilta 12 A
PL 33, 00521 Helsinki
Puhelinvaihte (90) 148721
Telefax (palvelupiste) (90) 1487 2698
Telex Vientikeskus 121108

Tiepiirit	Postiosoite	Puhelin Telefax
Uudenmaan tiepiiri	Opastinsilta 12 B PL 70, 00521 Helsinki	(90) 1487221 (90) 14873200
Turun tiepiiri	Yliopistonkatu 34 PL 636, 20101 Turku	(921) 677611 (921) 677823
Hämeen tiepiiri	Åkerlundinkatu 5 B PL 376, 33101 Tampere	(931) 512111 (931) 512226
Kymen tiepiiri	Kauppamiehenkatu 4 PL 13, 45101 Kouvola	(951) 2761 (951) 3713273
Mikkelin tiepiiri	Raatihuoneenkatu 5 PL 114, 50101 Mikkelä	(955) 1911 (955) 213454
Pohjois-Karjalan tiepiiri	Torikatu 36 A PL 63, 80101 Joensuu	(973) 1411 (973) 1412199
Kuopion tiepiiri	Maaherrankatu 27 PL 1117, 70101 Kuopio	(971) 199111 (971) 199399
Keski-Suomen tiepiiri	Matarankatu 4 PL 58, 40101 Jyväskylä	(941) 694211 (941) 694338
Vaasan tiepiiri	Korsholman puistikko 44 PL 93, 65101 Vaasa	(961) 3264111 (961) 124316
Oulun tiepiiri	Ratakatu 13 PL 261, 90101 Oulu	(981) 3109011 (981) 3109205
<i>Kajaanin maakuntakonttori</i>	Kalliokatu 4 PL 78, 87101 Kajaani	(986) 1631 (986) 163248
<i>Ylivieskan maakuntakonttori</i>	Valtakatu 4 PL 79, 84101 Ylivieska	(983) 42921 (983) 420651
Lapin tiepiiri	Hallituskatu 1-3 PL 194, 96101 Rovaniemi	(960) 2941 (960) 294383

Vastaava toimittaja: *Reijo Hukkanen*

Ulkoasu: *Airi Lehtonen*

Valokuvat: *Pentti M. Valmunen, A.R.P.S.*

Kirjapaino: *Kainuun Sanomain Kirjapaino Oy, Kajaani*

Heinolan mlk, tie 5